

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

K upravi na Kranjskem.

I.

(Govoril poslanec dr. Ivan Tavčar v deželnem zboru Kranjskem dne 9. t. m.)

Visoka zbornica! Povsod je dopuščeno in parlamentarna navada je, da se pri proračunih razpravljajo reči, ki s proračunom samim niso v nikaki tesni zvezi. Vsaka proračunska debata ima svoj politični oddelek, kjer se sme razpravljati o vsaki reči, koja se je prikazala na površji političnega gibanja. Omenjati se mi vidi to zategadelj potrebno, ker se še dobro spominjam, kako je pri proračunski debati v zadnjem zasedanju ustal gospod deželni predsednik, ter — odgovarjajoč nam „radikalcem“ — večkrat z emfazo se povprašal, kaj ima to ali ono opraviti z deželnim našim proračunom? Ker mu ni treba voditi razprav v ti zbornici, ne smemo zahtevati, da bi naš gospod deželni predsednik poznal vse predpise parlamentarnega prava, in tem menj smo se čudili v zadnjem zasedanju argumentom, koje je razvijal v proračunski debati, ker vemo, da bi on sam najlepši mir imel pred Dunajskimi ministri, če bi visoka ta zbornica postala nekaka kmetijska družba, ali nekak splošni cestni odbor za celo kranjsko kronovino, kjer bi v najlepši slogi živela in odločevala poslanca baron Schwegel in kanonik Klun, in oziroma tisti, ki tiči za gospodom kanonikom.

Ta uvod pa govorim tudi zategadelj, ker sem iz privatnih razgovorov, koje sem imel z gospodom deželnim glavarjem, posnel, da zastopa gospod glavar isto mnenje, koje je zastopal deželni predsednik v zadnjem zasedanju, češ, da se pri proračunski debati ne sme o ničem drugem govoriti, nego o tem, kar je v zvezi s suhimi in suhoparnimi številkami deželnega proračuna. To mnenje ni pravo, in o tem prepričali smo se lahko v zadnjem zasedanju, ko je to zbornico z izredno spretnostjo in na vse strani objektivno vodil pokojni deželni glavar dr. Poklukar, ki ni nikdar posegel v besedo govornikom, dasi so govorili o rečeh, ki z deželnim proračunom kot takim v nikaki zvezi niso bile. S tem pa si je pokojnik pomnožil le svojo čast, in pomnožil je tudi čast ti zbornici, ker moramo vendar vsaj jedno mesto v ti kronovini imeti, kamor ne seže železna pest državnega pravdnika, kjer se ne zatré vsaka prosta beseda! Za trdno upam, da se bode po tem vzoru danes obnašal tudi naš prečastiti deželni glavar, in da bode kazal tudi danes tisto objektivnost, koja ga je dičila do sedaj!

O proračunu samem ne bodem govoril, ker je že gospod poročevalec vse omenjal, kar je omeniti potrebno.

Pač pa je koristno, da se danes ozremo na našo politično administracijo, o koji se čujejo različne pritožbe in mej njimi vrhovna je pač ta, da se pri naših administrativnih oblastvih pogreša energične roke, ki bi hotela poseči v lepo življenje, ki se živi pri naših političnih oblastvih. Ne bom našteval, kako počasi se izvršuje uradni posel in kako okorno in neokretno posebno tedaj, če je treba zapisati revno slovensko besedo. To ni moja naloga, in boljše tudi ne bode postalo, če jaz tukaj še toliko zabavljam in razsajam. Sicer bodem pa nekaj slučajev pozneje navel, iz kojih bode vsak sklepal, „dass es manches Faule geben muss im Staate Dänemark!“ Pa saj tudi drugače biti ne more!

Obstati moram, da me s skrbjo napolnuje način, kako se pri nas izreja naraščaj političnih uradnikov. To je tak način, ki nas s skrbjo navdaja za sedanjost, a tudi s skrbjo za prihodnost, ker ta naraščaj, ki ga imamo sedaj, nam je poln porok za to, da bodo razmere tudi v prihodnje dolgo vrsto let ravno tako klaverne ostale, kakor so dandanes. Vi, gospoda moja, vsi veste, kaj mi je v mislih! Naša kronovina je postala nekak eldorado tujim aristokratom, ki prihajajo v deželo, ter s sabo ne prinesejo drugega, nego staro svoje ime in popolno neznanje slovenskega jezika! Odlikujejo se pa pač ti potomci tujih plemenitajev po velikem sovraštvu do vsega, kar je slovensko, tako da nimamo upanja, da bi se kdaj

pručili slovenščino in naj še toliko časa službujejo v ti kronovini. Videti je tudi, da imajo ti mladi gospodje prav malo posla, ker vsak hip jih opaziš na ulicah, zavite v obleke, ki so v modi na Dunajskem ringu, z lahko sklenjenim hrbtom in z nemško govorico, koje spuščajo deloma iz svojega nosa. Če bo šlo tako naprej, bode za nas političem posel vsak sposoben, ki nosi staro ime, ter ume svoje hrbtišče blazirano v gubo položiti, ter s svojo govorico nosljati.

Proti temu importu tujih grofov in baronov moramo na tem mestu z vso odločnostjo protestovati, in protestovati moramo tudi, da bi vlada imela našo kronovino za nekako Terezijanišče, kjer raste pšenica samo takim uradnikom, ki imajo v svojih žilah vsaj par kapelj modre krvi. To je bilo mogoče pred stoletjem, dandanes je pa tako postopanje vlade naravnost žaljivo za narod, ki v ti kronovini živi, in ki gotovo ni v ta namen vstvarjen, da bi bil samo radi aristokratov na svetu!

Kam bode zagazila politična administracija, če ne bomo imeli drugega naraščaja? O tem mi ni treba govoriti. Sedaj pa vem, kaj mi bo odgovarjal gospod zastopnik vlade. Odgovoril bode potem, ko me bode opral in pošteno premencal, da sem se predrznil take reči v zvezo devati z deželnim proračunom, da ima vlada najboljšo voljo, da pa ni mladega naraščaja, ki bi bil večš slovensčine, ter bi hotel službovati v politični administraciji. Ta argument me ne prepričuje. Dokler bodo razmere take, kakor so sedaj, ko vidimo, da avanzuje samo tisti, ki je plemič, ter slovenskega jezika niti pisati niti govoriti ne ume, potem se ne čudim, da se vsakdo plaši, da bi s svojim meščanskim rojstvom stopil v to aristokratsko konkurencijo.

Saj jih je tudi sedaj nekaj pridnih političnih uradnikov, ki so prav dobri delavci ter se ne sramujejo svojega slovenskega pokolenja! Pa svojo glavo bi zastavili, da morda nikdar ne bodo postali okrajni glavarji, in da bodo morali izpiti do dna tisti grenki kelih, ki mu pravimo „preterovanje“ in ki poštemu močaku pade kakor slana na njegovo deloljubivost!

Nalostrejšo kritiko pa iziva postopanje vlade v tem oziru, da od političnih uradnikov niti ne zahteva, da naj so večši jezika, v kojem bi morali občevati z narodom slovenskim. Če ostanemo pri mlademu naraščaju, potem bi zopet zastavil življenje, da ga v tem krdelu skoraj jednega ni, ki bi znal par slovenskih stavkov pravilno govoriti, ali pa še celo zapisati. Kar se tiče slovenskega uradovanja pri političnih oblastnjah, imamo tukaj še tako puščavo, da je to škandal! Slovensko uradovanje prav čisto nič ne napreduje, ker vlada pri imenovanju uradnikov slovenski jezik kot pravo bagatelo v stran potiska! Drugače ne bi bilo mogoče, da imamo danes, ko pišemo 1892 po Krist. r., na primeru v Kranji okrajnega glavarja, ki je absolutno nezmožen, govoriti in pisati jezik slovenski. Kako naj tak glavar z ljudstvom občuje in sploh uspešno uraduje, to je zagonetka, koja rešiti presega moje duševne moči! Sedaj, ko šteje družba svetega Mohorja že nad 50.000 udov, in ko se skoraj v vsaki slovenski koči čita slovenska knjiga, sedaj ima naša vlada še vedno pogum, da nastavlja mej nami uradnike, ki niti govoriti ne umejo z ljudstvom, s kojim jim je uradno poslovati. To se godi v Turčiji, kjer lahko pošiljajo albaneškega pašo mej Kurde, ne da bi se smel tlačeni narod pritoževati radi tega, če hoče, da mu ne zapoje sablja nad glavami! Hvala bogu, pri nas pa niso take razmere, in upravičeni smo, da zahtevamo od vlade, da nam dá slovensko uradovanje, in sicer v taki meri, kakor je to spodobno za kronovino, ki je skoraj čisto slovenska. Slovensko uradovanje pri administrativnih oblastnjah ne sme ostati prazna šala, kakor je to sedaj, in ker tudi člen XIX. ne sme ostati prazna šala, potem z vso pravico zahtevamo, da naj vlada pri nas nastavlja samo uradnike, ki so zmožni obeh deželnih jezikov, in pred vsem slovenskega jezika, ki je vladar v ti kronovini! Nikar mi ne govorite o tem, da je to samo prazno govoričenje, ki v drugem nima nikakega pomena! Tu naj navedem slučaj, ki je sam ob sebi v nebo kričeč. Pri okrajnem glavarstvu v

Kranji žive v velikih stiskah, tam imajo samo jednega uradnika, ki je nekoliko večš našega jezika. Tam službuje tudi gospod, ki čuje na slovensko ime tri ali štiri peresne razstline, o kojem se pa pripoveduje, da tudi ni popolnoma večš slovenskemu jeziku! Da je okrajni glavar isto tako nevešč temu jeziku, to sem že naglašal.

To okrajno glavarstvo poklicalo je torej slovenskega kmetiča iz Davč, da naj pride to in to soboto h glavarstvu v Kranj, da bo zaslišan v neki zadevi, o koji mi tukaj ni govoriti. Kmetič z Davč, ki je nasproti oblastnjam bojazljiv zajec, podal se je s svojim povabilom, ter kreval, prej kot ne vstal je že o poluonoči, svojih sedem ur z Davč v Kranj. Tja prišedši vstopi s predpisanim strahom v prostore okrajnega glavarstva, da bi bil zaslišan v smislu povabila. A tu nastane grozna sila! Uradnik, jedini uradnik, ki more pri okrajnem glavarstvu v Kranji občevati s slovenskim ljudstvom, jedini ta uradnik bil je na komisiji in sedaj — dasi je tičal okrajni glavar v svoji pisarni, ni bilo nikogar, ki bi bil slovenskega kmetiča, potem ko je sedem ur kreval do Kranja, sprejel na protokol! Kaj se zgodi. Vzeli so mu povabilo, prečrtali v njem zapisani dan, ter mu rekli, da naj znova pride v prihodnji ponedeljek. Ubogi kmetič je sicer ugovarjal ali ničesar ni opravil, in odriniti je moral s svojim popravljenim povabilom, in da se ga ni usmilil ondotni advokat, moral bi bil z nova hoditi celih 14 ur, in vse to samo zategadelj, ker pri okrajnem glavarstvu v Kranji ni bilo uradnika, ki bi bil mogel zaslišati slovenskega kmeta! To je slučaj, dokazan slučaj in pasjo potrpežljivost imeti bi moral Slovenec, če bi v prihodnje radovoljno hotel prenašati kaj takega! In taki slučaj mogoči so pri vsakem okrajnem glavarstvu, ker povsod je dosti baronov ali grofov, nikjer pa ne zadostno število uradnikov, ki bi mogli s slovenskim ljudstvom slovensko govoriti.

Da nekaj časa ostanem pri okrajnih glavarstvih, omenjam naj, da ravno tukaj pogrešam tiste energične roke, o koji sem že prej mimogrede govoril. Pri nas je vsak okrajni glavar mal suveren v svoji glavariji. Če hoče naprimeru Radovljiški okrajni glavar, da naj ta ali ona občina ustanovi svoje pokopališče na mestu, ki je jedino glavarju všeč, lahko pijete strup na to, da se bo pokopališče ravno tam zgradilo, kjer je hoče imeti okraj. glavar! Če hočeta Radovljiški in Kranjski okrajni glavar svojega ljubljence spraviti na nadučiteljsko mesto v Radovljici, lahko spijete dve porciji strupa na to, da bode deželni šolski svet imenoval ravno tistega kandidata, kojega protežuje okrajna glavarja v Radovljici in Kranji. Z jedno besedo, posamni okrajni glavarji imajo toliko moči v svojih rokah, da pod to močjo popolnoma zgine moč osrednje vlade v Ljubljani, tako da imamo časih utis, kakor bi se deželni predsednik v Ljubljani bal tega ali onega okrajnega glavarja.

Tukaj mi je na mislih nekdanji glavar iz Rudolfovega, kojega smo sedaj srečno oddali kraški in tužni Istri! Vsem nam je še dobro v spominu, kaj je počenjal ta mož v Rudolfovem in s kako izredno spretnostjo je dražil javno mnenje. Če ni nastala tedaj revolucija v dolenskem mestecu, to ni bila zasluga okrajnega glavarja, to je bila zasluga meščanov, ki so imeli toliko takta, da so potrpeali ravno tako, kakor je potrpeal ponižni voznik, ko ga je omenjeni okrajni glavar na javni cesti z golim mečem obsekaval. Povsod drugod bila bi višja oblast preiskovala, ali ni morda umestno, da se spravi tak glavar, ki se pri vsaki priliki igra z žandarmerijo ter s svojim mečem seka po glavah miroljubnim državljanom, v kak primeren zavod, v kako deželno hišo, kjer se ni bati, da bi kaj škode učinil. Pri nas pa so pustili, da je glavar Schwarz več mesecev uganjal pustolovne svoje šale po Novem mestu, prav tako, kakor da bi bil on sam — in seines Nichts durchborendem Gefühl — absolutni vladar ondi in ne naš presvetli cesar! In osrednja vlada v Ljubljani ga je še celo proteževala, prav tako, kakor bi se ga bila bala tega — velikana! No, končno so ga vender odpravili, ter s tem sklenili epizodo, ki je za administrativne razmere v tej

deželi prekaristična. Pri tej epizodi pripetilo se je nekaj, kar se mi vidi pri celi aferi najzlastnejše. Razvnel se je prepričanje, ker se je čutil premogočni okrajni glavar Novomeški žaljenega radi slovenske pesni, ki so jo dijaki zapeli v njegovi gostilni. Mož je tedaj čutil v sebi nemško srce! Jaz pa sem ga še poznal, ko je govoril o tem, da nosi v sebi slovansko srce. In če se ne motim, bode gospod vitez na sedanjem mestu kmalu zatajil nemško in slovansko srce, ter iznašel v svojih prsih novo srce to je — lahonsko srce! Jaz sam grajam postopanje nezrelih dijakov. Mladina v svoji lahkomišljenosti pa ne presoja takih stvari, in zategadelj njenih dejanj nikjer ne polagajo na stogo tehtnico. Povsod bi se bil v takih slučajih olikan človek zadovoljil s sodbo učiteljevo, kar je pač samo ob sebi umevno. Naš glavar pa je potegnil iz nožnice tisto zastarelo orožje, tisto cesarsko naredbo iz leta 1854, o kateri pravniki pač močno dvomijo, če je še v veljavi ali ne. Gospod vitez pričel je torej s kanoni streljati na dijaštvo, in visoka deželna vlada ga je v tem podpirala ter z veliko važnostjo prepustila „prevažno“ preiskavo sosednjemu okrajnemu glavarju, ki je bil posebno sposoben za take preiskave, ker se je baje sam že pregrešil proti cesarski naredbi iz leta 1854! In konečno so v istini zaradi viteza Schwarza nemškega srca nespametne dijake v zapor obsodili, ter jim zaradi pustolovske, gostilniške burke uničili celo prihodnost, in vse brez ozira na to, da je gimnazijsko vodstvo dijake že poprej v lastni kompetenci ostro obsodilo bilo. In to, visoka zbornica, se mi vidi na celi ti aferi — najostudnejše!

Od okrajnih glavarstev do sodišča je samo jeden korak. Potrebno je, da se govori o prvih, in kakor je videti, morali bomo odslej pri vsaki proračunski debati govoriti tudi o naših sodiščih. Ko se je v zadnjih dobah politika tako zasukala in se je mislilo, da bode sedaj in sedaj nemška levica prišla na krmilo — v ta namen je pred grofom Taaffeom prav ponižno kleče plazila — od tedaj se opazuje, kako se krči slovensko uradovanje pri naših sodiščih, in kako se mu napravljajo povsod težave. Tudi v justici so take visoke glave, ki bi rade, kakor pravimo „naprej prišle“, bodisi na stol kakega nadsodnega predsednika, bodisi na stol kakega sekcijkega načelnika! Kakor upognejo najvišja drevesa vrhove, če zaveje nova sapa, tako je z omenjenimi visokimi glavami v naši justici. Kakor barometer so, ki je vsak hip prav občuten za najmanjšo spremembo političnega vremena. Tako opazujem sedaj pri našega deželnega sodišča predsedstvu, da je nekako zaljubljeno v tako imenovani notranji nemški jezik. Dasi nimamo zakona, ki bi dajal nemščini to pravico, je gosp. predsednik Ljubljanskemu deželnemu sodišču vendar z znano svojo nezmotljivostjo izrekel, da je notranji jezik pri naših sodiščih izključno le nemški. In sedaj meče nemški notranji jezik in druge stvari, ki z notranjim jezikom ničesar opraviti nimajo v jeden in isti lonec, ter poskuša s pomočjo tega „notranjega jezika“, ki v zakonu niti ne obstoja, stisniti polje slovenskemu uradovanju. Najnovejša modrost deželno-sodnega predsednika koncentruje se v tem, da preganja notarje, da morajo dognane slovenske zapuščinske akte z nemškimi dopisi sodiščem predlagati. Biriči in drugi sodni služabniki, če imajo tu in tam kako rubežen, morajo dotične spise izključno v nemškem jeziku ulagati. In kaka nemščina je to, si lahko mislite. Bog ne daj, da bi protokolist na slovensko ulogo napisal „vloženo dne . . .“. Zapisati mora: „praesentirt den . . .“, drugače je justica na Kranjskem zgubljena! Tudi se je časih zgodilo, da je zemljejknjižni vodja pri tem ali onem sodišču na slovensko ulogo, ki jo je imel potem sodnik rešiti, po pregledu javne knjige napisal: „v javni knjigi ni zadržka“. Deželnega sodišča predsednik pa je na to napravil svoj grom in več pol popisal ter s svojo bistrostjo dokazal, da ima tudi na slovenske uloge zemljejknjižni vodja vselej zapisati: „kein Grundbuchsanstand“. Srečna Avstrija, da imajo tvoji sodni predsedniki toliko časa, da pišejo več pol o takih bagatelah!

Take malenkosti, na koje poklada sedaj našega deželnega sodišča predsedstvo toliko važnosti, bodejo nas kakor šivanke, družega namena pa nimajo, ker spadajo v krog takomenovanih birokratičnih nerodnostij — da ne rabim ostrejšega izraza. Dosegle bodo končno to, da bo tudi pri nas vprašanje gledé notranjega sodnega jezika postalo pereče, kakor je postalo na Češkem, ker to, da mora izključno le nemški jezik notranji jezik naših sodišč biti, vsled tega, da prezident Kočevar tako trdi, še ni dokazano.

Ali naše deželno sodišče, in oziroma njegov predsednik pa je pričel slovensko uradovanje sploh zatirati, in to na take predredne način, da moramo s skrajno odločnostjo odbijati njegove dotične atentate, kojih bi se moral človek, ki se je rodil iz srede slovenskega naroda, sramovati. Da, sramovati in sramujejo naj se tudi tisti, ki so tukaj potegnili za svojim prezidentom!

Slovenščina ima pri sodiščih svoje utrjeno mesto in v dotičnih justično-ministerskih naredbah je rečeno, da se sodiščem od slučaja do slučaja ne morejo dajati posebni predpisi. Prepušča se temveč sodiščem, da po svoji razsodnosti odločujejo od slu-

čaja do slučaja, ne da bi napravljali nepotrebnih ovir slovenskemu uradovanju.

Mi tukaj ne zahtevamo ničesar pretiranega. Ko se je slovenščina že enkrat uvedla v sodno uradovanje, potem to ni bila prazna šala, potem je jasno, da mora pri tem uradovanju na zunaj imeti slovenščina do pičice ravno toliko pravico, kakor nemščina. Oba jezika naj bode na jedni in isti stopinji; mi nočemo, da bi se slovenščini odkazalo boljše mesto, ali odločno pa se protivimo tudi temu, da bi živela slovenščina pri sodiščih kakor beračica, ki jo sme obrniti vsak predsednik, kadar bi se mu tako zljubilo. Najvažnejše listine so razsodbe in gotovo je, da se ima tukaj ustanoviti načelo, po kojem je sodiščem stalno postopati. Dobilo se je tako načelo, in reklo se je, vselej, kadar se izda sodba, izda naj se v istem jeziku, v kojem se je tožba vložila. Tožnik ima pravico, da dobi sodbo v svojem jeziku! Mi torej zahtevamo, da se dá Slovincu, če je tožil slovensko, slovenska sodba, Nemcu pa nemška, če je vložil tožbo v nemškem jeziku, in sicer brez ozira na to, v kojem jeziku se je toženec branil. To je načelo, gledé kojega ima tudi nemški fanatik priznati, da je pravično, in da drugače ni mogoče priti do stalnega reda, če se je že enkrat slovenščina k sodiščem dopustila.

In kako postopa sedaj naše deželno sodišče? Že nekaj časa sem opazovalo se je, da je to sodišče vselej, če se je staknila v aktu le kaka nemška besedica, izdajalo svoje sodbe le v nemškem jeziku, če je tožnik svojo slovensko tožbo tudi v slovenščini branil. Slovenec, če je le imel z Nemcem opraviti, ni dobil nikdar slovenske sodbe, mej tem ko je Nemec vselej dobil nemško sodbo, bdi si da je tožil, bdi si, da je bil tožen. Pravica ima torej pri našem sodišču dvojen obraz, drugačen je, če se obrne proti Slovincu, in drugačen, če se nasmehlja proti Nemcu! Uložil se je upor proti takemu nepravilnemu postopanju, ali zavrgel se je, češ, da sme Slovenec slovensko sodbo zahtevati le tedaj, če je dotični akt od konca do kraja pisan izključno le v slovenskem jeziku!

Kaj tacega bi se lahko Abderitom na nos obesilo, mi pa ne bomo tako krotke ovce, da bi v prihodnje hoteli tako sofistikto zobati! V tem postopanju deželnega sodišča, in oziroma njegovega predsednika leži zistoma. Ti gospodje nam hočejo eskamotovati slovensko uradovanje, ter nam odščipnejo tukaj košček in tam zopet košček tako, da končno ne bode ničesar več ostalo, kar bi se še odščipniti dalo! Radovedni smo, kako bo sodil o tem nemški minister grof Schönhorn, ki se dela objektivnega, če se gre za interes Nemcev, in slepega, če naj bi Slovanu na pomoč priskočil!

Zistoma deželno-sodnijskega predsedstva pa je obrodila svoj sad pri sosednjem, za mesto delegovanem okrajnem sodišču. Tu je tudi vse polno mlade gospode, ki je nalita z nemškim duhom in koja mrzi vse, kar je slovensko! Odkar je pričel deželno-sodni predsednik svoj notranji nemški jezik na steno pribijati, od tedaj je greben vzrastel tudi ti mladi gospodi. Sedaj se napravljajo s trdim slovenskim kmetom čisto nemške tožbe, kar je bilo skoraj popolnoma iz navade prišlo. Tu imam pred sabo dva akta c. kr. za mesto delegovanega okrajnega sodišča. Pri obeh se je s čisto slovensko stranko napravila trda nemška tožba, koja se je potem po stari slovenski navadi podkrižala. Pri obeh teh aktih pa se dotični mladi uradnik kar naravnost šali s slovenščino.

Akt III 186/1892. Tu je prišel Anton Žagar k sodišču, ter tožil svojo sosedo, da mu je neko pot zaprla. Podpisal se je pod tožbo slovensko za Toneta Žagarja. Gospod, ki mu je tožbo spisal, pa je proti temu ugovarjal, in tožbi na čelo je zapisal „Klage des Anton Zagar recte Schager.“ Torej Žagar ni pravilno, pravilno je Schager! Take skoke uganjajo učenci našega deželno-sodnega predsednika in to v sodnih protokolih! — Akt III 339/1892. Tudi tukaj je prišla slovenska stranka ter si dala napraviti tožbo radi ekscindencije. Pri našem delegovanem okrajnem sodišču napravili so ji to tožbo v nemškem jeziku, ter porabili tudi priliko, da so se malo pošalili s slovenskim uradovanjem. Dotični uradnik je pomešal mej nemški tekst tudi nekaj slovenščine, prav tako, kakor da je pisal kak humoristični sestavek za Dunajski Figaro, ki časih v svojih spisih češčino z nemščino meša. V ti tožbi dobite stavek, ki se takole glasi: alle diese Gegenstände sind mein Eigenthum, weil ich sie „od gospoda Čika kupila.“ Večjega pamfleta na slovensko uradovanje si že misliti ne moremo!

Vidite torej, da je upliv postopanja našega deželno-sodnega predsednika tak, da se njegovi protežiji že kar očitno norčujejo s slovenščino, in torej z narodom, ki živi v tej kronovini. Če so ti mladi uradniki že sedaj tako nesramni, kaki bodo še le potem, ko bojo v višjih službah, kjer bodo smeli svoj nemški fanatizem bolj očitneje kazati, kakor jim je to sedaj mogoče. Temu nasproti pa se morajo Slovinci z vso silo okleniti slovenskega uradovanja; to uradovanje potrebno nam je kot voda in zrak, brez njega se razviti ne moremo! Zatorej se bomo vsakomur v bran postavili, kdor steza lačno svojo roko po slovenskem uradovanju, in posebno ostro bomo se bojevali proti ljudem, ki so slovenskega mišljenja le toliko časa, dokler jim služi za lestvico, po koji splezajo do višjega mesta; potem, ko jim ničesar

več pomagati ne more, je pa vržejo z veliko lahkodušnostjo na smetišče! Žalibog, da imamo takih poštenjakov še dosti mej nami!

Pri sodiščih imam se še nekega prav sumnega imenovanja spominjati, radi kojega je ostrmela cela dežela. Tu nam je grof Schönborn imenoval za sodišče v Ložu pri Starem trgu nekega plemiča, in ugibali smo, se je li to zgodilo zategadelj, ker je to sinček sekcijkega načelnika v vnanjem ministerstvu, ali pa zategadelj, ker je gospod Falke na primeru toliko več slovenščine, kakor so jo večji baroni in grofi, koje nam grof Taaffe pošilja v deželo. Danes o tem ne bom dalje govoril, ker sem mnenja, da ima to imenovanje samo namen, da bi sinček po ovinku čez Lož prišel prej kot mogoče v ministerstvu in ker se hočem še poprej poučiti, kako bo adjunkt gospod Falke uradoval sredi slovenskega ljudstva, kojega jezik mu je egipčanska tema. Če bo gospod Falke kaj časa v Ložu ostal, ščvrta se bo lepa omeleta, o koji se bo lahko poročalo v prihodnjem zasedanju. Torej počakajmo! Že danes pa se izrečem, da ne bo kruha z moke, če bi hotel justični minister v sodne službe istotako importovati tuje aristokrate, kakor jih grof Taaffe importuje v administrativne službe. Če administrativni uradniki uganjajo svoje muhe, se to ne čuti tako; služba v justici pa ne prenaša nikake nesposobnosti in zategadelj pravimo, gospod Falke naj je prvi in zadnji, če nočete zagaziti tako dalje, da se bodo morali sodišča zapreti. Tu ime in rojstvo ničesar ne pomaga, tu je odločilna samo sposobnost, in zatorej zadosti o tem!

In tako opazujemo povsod v tej kronovini, kako so javni funkcionarji, deloma ne iz prepričanja, pač pa zategadelj, da bi višje splezali, polni nemške zagrizenosti, ter iščejo, mesto da bi ljudstvo pomirjevali, vsake in naj manjše prilike, da nam dajo občutiti tisto tujčevo peto, ki nas še vedno tlači in tepta. Kako naj bode tudi drugače, saj ti funkcionarji vendar predobro vedo, da je to njihovo počenjejanje v soglasi s tistim duhom, ki navdaja osrednjo vlado Dunajsko. Če se branimo proti tako nezdravim razmerom, pa takoj vstane ekscelencija baron Schwegel ter nam očita, da je le on pravi Slovenec, mi pa da smo „šovinisti.“ Fraza o slovenskih „šovinistih“ je naj cenejša, kar jih je na svetu. Istina pa je, da bi nastal kmalu mir, če bi bili vsi Slovinci taki, kakor je „Slovenec“ baron Schwegel — ki sam pravi, da ne ume več slovensko govoriti — ker bi potem po malih letih sploh niti jednega Slovence na svetu več ne bilo! Zato naj nam njega ekscelencija ne šteje v zlo, če hočemo še tudi v prihodnje šovinisti ostati!

Očita se nam neprestano nemška ljudska šola v Ljubljani, proti koji smo se ob svojem času izrekli. Saj je mogoče — in to pripoznavam, da smo bili takrat v zmoti, ker se je nam, ki se bojujemo za pravice svojega naroda, ogibati vsemu, kar bi bilo drugi narodnosti krivično. Pri tem pa moramo zopet naglašati, da je dolžnost vlade, ki je v Ljubljani tako strogo dala zakon izvršiti, da jednako postopa na primeru tudi po Koroškem, kjer Slovenec brez uspeha vzdihuje po slovenskih šolah, da si velja ondu ravno isti zakon kakor v beli Ljubljani! Poslanec Luckmann opravičuje postopanje vlade in je včeraj trdil, da je pri nas vse „slovenizirano“, in da je zato najboljši dokaz naša zgodovina. Moj Bog, če bi se mi hoteli na zgodovino ozirati, potem bi imel poslanec Luckmann, ki zastopa veleposestvo, tudi tlako zahtevati, ker so je veleposestniki v srednjem veku imeli kakor to dokazuje zgodovina! S takimi dokazili mi ostajate raji doma, ker z njimi ravno dokazete — če nemate boljših protidokazov — da so naše pritožbe v polni meri pravičene. In te so pravičene, tudi glede na celotno državo. Tu imamo na Dunaji ministra, kojemu je dan v roke pouk in kojega prva lastnost je pač ta, da je poln strupenega sovraštva do Slovanov, in do nas Slovencev posebej!

Koliko časa že beračimo za gimnazij v Kranji in tudi v zadnjem zasedanju smo sklenili jednako beraško prošnjo! Baron Gautsch, dasi je skoraj že vse zavode, kar ji je bil v tistem času, kot Kranjski gimnazij odpravil, z nova ustanovil, noče ničesar vedeti o restituciji našega gimnazija in niti vredno se mu ni videlo, do dandanes odgovoriti deželnemu odboru na dotični sklep, kojega smo storili zaradi Kranjskega gimnazija. Minister zaničuje nas, in zaničuje celi narod slovenski, ter pazi in skrbi jedino le za to, da je Kočevski gimnazij lepo na gorkem, ter ne zgane niti s prstom, da bi v Ljubljani mnogoštevilno gimnazijsko mladino spravil iz tistih hlevov, v kojih se dandanes poučuje. Kaj hoče narod storiti. Družega orožja nema, nego da se tolaži, da smo avstrijski Slovani prestali obilo nemških ministrov, ki so bili večjega talenta, kot je bivši Terezijanski vodja! V spomin se mi vsiljuje barbarstvo, če se spominjam svojega prijatelja Vedkoslava Spinčica, kojemu je ta minister ravno sedaj vzal vsakdanji kruh, in to samo zategadelj, ker ni hotel zatajiti svojega prepričanja in ker je živel po načelih, koje spolnjevati je obljubil svojim volilcem. Pa naš naučni minister je lahonstvu na ljubo skušal pahniti v revščino tega poštenjaka, ter hotel s tem prej kot ne v živem izgledu dokazati, da ima v Avstriji vsak več pravice, nego pa Slovan, če noče svojega telesa v prah pokladati pred mi-

nistri in nemškimi uradniki. Vsaka sila do svojega časa! Tudi ta sila razpadla bode v nič, iz kojega je nastala!

Javni naši funkcionarji in Dunajski ministri storijo vse, da moramo mi, in da morajo Slovani v Avstriji, ki se s celim srcem oklepajo stare te monarhije, nehoti priti do spoznanja, da Slovani v Avstriji ne dobi svoje pravice, in tudi do spoznanja, da tiče voditelji te države še vedno v stari zaslepljenosti, da slovanska kost v Avstriji nima drugega pomena, nego da se v časih velikih kriz izpostavlja v boj, da pokajo puške malega kalibra svoje projekte v to ubogo slovansko kost!

Kaj hočemo! Ministri prihajajo in odhajajo, le narodi so stalni in prvi stebri, na koje se more krona ravno tako stalno opreti! Tudi narod slovenski se je že toliko utrdil, da ga pritlikovski atentati tega ministra, ali onega predsednika iz sveta ne bodo potisnili in da bode cvetel še v časih, ko bode Avstrija v resnici jednako pravična vsem svojim narodom, kojih vseh brez vsake izjeme potrebuje za svoj obstanek. In ta zavest nas tolaži dandanes, da nam na misel ne pride obupati, in naj nas še tako tareta dvojčka Gautsch in Schönborn! (Dobro! Dobro!)

Deželni zbor kranjski.

(Večerna seja, dne 8. aprila 1892. leta.)

(Konec.)

Prestopi se potem v podrobno razpravo o načrtu zakona, ki se glasi:

Z a k o n

z dne, veljaven za vojvodino Kranjsko, brez deželnega stolnega mesta Ljubljane, s katerim se prenamejata §§ 3. in 13. deželnega zakona z dne 24. aprila 1888. leta, dež. zak. št. 12, zadevajočega uravnavo zdravstvene službe v občinah.

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem tako:

Člen I. §§ 3. in 13. zakona z dne 24. aprila 1888. leta, dež. zakon št. 12, sta v svoji zdanji besedi razveljavljena in se odslej glasita tako:

§ 3. Kadar občina (zdravstvena občina) oskrbuje sama zase vsa naložena ji opravila zdravstvene policije in zdravstva sploh (§ 1.), tedaj pristaja po določilih občinskega reda izvoljenemu občinskemu odboru, oziroma županu, zastopati to občino v tem oziru.

Kadar pa se združita dve ali kadar se združi več občin zaradi skupnega oskrbovanja določenih takšnih opravil v jedno zdravstveno okrožje (§ 1., odstavek 2.), tedaj zastopa to okrožje zbor, ki ga izvolijo člani dotičnih županstev izmed tistih občanov, ki imajo pravico biti izvoljeni v zastop jedne omenjenih občin; ta zbor šteje v zdravstvenih okrožjih z menj nego 15.0000 stanovniki 7 članov in 2 namestnika, v zdravstvenih okrožjih s 15.000 ali več stanovniki pa 9 članov in 3 namestnike.

Ta zbor izvoli izmed sebe kot predsednika in voditelja opravil svojega načelnika in za slučaj, da je ta zadržan, načelnikovega namestnika.

Volitev zastopa zdravstvenega okrožja, kakor tudi načelnika in njegovega namestnika se izvrši v zmiselnosti uporabi določil, ki veljajo za volitev županstvenih članov.

Volitev velja za tri leta. Pred pretekom tretjega leta je pravočasno razpisati novo volitev. Poprej izvoljeni pa ostanejo v službi, dokler se ne ustanovi novi zastop.

Tisti, ki izstopijo, smejo, ako ni zakonitega zadržka, biti iz nova izvoljeni.

O morebitnih, v zapadnem roku osmih dni po izvršeni volitvi pri dotičnem političnem okrajnem oblastvu vloženih, volilno pravico posameznih oseb ali volilno postopanje zadevajočih ugovorih razsodi politično deželno oblastvo, zaslišavši poprej deželni odbor.

§ 13. Služba okrožnega zdravnika je javna služba.

Okrožni zdravniki so v prvi vrsti postavljeni za to, da po njih oskrbujejo občine po zakonu (§§ 3. in 4. zakona z dne 30. aprila 1870. drž. zak. št. 68) jim odkazane dolžnosti javne zdravstvene službe.

Postavljeni so in dolžni v zmislu svojega službenega navodila zdraviti ubožce tam, kjer za to ni preskrbljeno posebej. Stroške združene z zdravljenjem ubožcev, kakor tudi stroške za predpisana dotična zdravila plačujejo zdravstvene občine, oziroma zdravstvena okrožja.

Okrožni zdravniki so v zborih zastopov zdravstvenih občin, oziroma zdravstvenih okrožij, poročevalci o zdravstvenih strokovnih stvareh ter mo-

kateremu so v službenem oziru podložni, po določilih navedenega zakona z dne 30. aprila 1870., poročati o zdravstvenih dogodkih in zdravstvenem stanju svojega službenega okoliša.

Službene dolžnosti okrožnih zdravnikov določuje natančneje službeno navodilo, katero, zaslišavši mnenje deželnega zdravstvenega sveta, izda deželni odbor dogovorno s političnim dež. oblastvom.

Člen II. Ta zakon stopi v veljavnost z dnem, ko se razglasi.

Člen III. Mojemu ministru za notranje stvari je naročeno, izvršiti ta zakon.

Po kratki debati, v kateri so govorili poročevalec, dež. predsednik baron Winkler in poslanec Murnik vsprejel se je zakon in bila sta tudi vsprejeta dodatka barona Schwegla.

Pri razpravi o daljavnih pristojbinah omenja posl. dr. Bleiweis, da je pristojbina 9 kr. za kilometer premala in ni umestno, da bi se tu štedilo. On predlaga, da se določi 12 kr. za vsak kilometer vožnje.

Po kratki debati, katere se udeležijo še baron Schwegel in poročevalec Krsnik, odkloni se predlog dr. Bleiweisa in se vsprejmo resoluciji Pfeiferjeva in barona Schwegla ter predlog upravnega odseka.

Prošnja županstev v Kropi in Kamnigoricah za premeščenje sedeža okrožnega zdravnika v Kropo, izroči se priporočilno deželnemu odboru v kompetentno rešitev.

Posl. Žitnik poroča o §. 8. (Šolstvo) letnega poročila deželnega odbora.

Prvi se oglasi posl. Hribar in v dolgem, jedrnatem govoru (glavne misli smo že v soboto priobčili) razjašnjuje čudno postopanje naše učne uprave. (Ves govor prijavi bodemo po stenografskem zapisniku.)

Po končanem govoru, ko se je čulo glasno odobravanje mej narodnimi poslanci in mej poslalsci, hotel je deželni glavar Detela ugovarjati govorniku in braniti učno upravo, a posl. Hribar je odločno protestoval. Rekel je, da dež. glavar ima pač pravico kakega poslanca klicati k redu ali pa k stvari, nikakor pa ne, da bi kot predsednik kritikoval kak govor. Ko so z galerije zadoneli glasni „dobro“-klici, obrnil se je deželni glavar do nje in jo posvaril.

Deželni predsednik baron Winkler je branil učno upravo in nje postopanje o priliki Komenskega slavnosti in Spinčičevi aferi itd. V Ljubljani je 6000 Nemcev (dr. Tavčar: Pa kakšnih!), torej imajo pravico do nemške šole itd.

Posl. Luckman zagovarja nemški Schulverein trdeč, da postopa le defenzivno, ker se povsod slavizuje. Ponavlja že sto in sto in stokrat slišane fraze, da vladajo kranjski Slovenci zahvaliti večino.

Posl. Hribar odgovarja, da večino priborila nam je naša narodna zavednost, ne pa vlada. Deželni predsednik branil je nespretno naučnega ministra. O aferi Spinčičevi hoče obširno govoriti še jutri. Da ima vlada res nekaj patronat nad nemškim „Schulvereinom“, dokaz temu je, da zborov slovenskih društev se še nikdar ni udeležil kak višji ali nižji uradnik. Končno še jedenkrat odločno protestuje proti temu, da je deželni glavar kritikovati hotel njegov govor.

Posl. baron Schwegel govori o Komenskem, katerega častilec je tudi on in brani postopanje ministra gledé prepovedi slaviti Komenskega v šolah. Ne iz političnih nego iz verskih preganjal so svoje dni Komenskega, velicega pedagoga vsega človeštva. Primerja v tem oziru Komenskega z našim Truberjem. Potem zagovarja potrebo nemških šol.

Posl. Svetec apostrofuje barona Schwegla, ki je tudi slovenske krvi. Mi ne napadamo Nemcev, če bi Nemci taki bili proti nam, kakor smo mi proti njim, že zdavnej bi bil mir. A v Celji na primer pokazalo se je pri raznih prilikah, kakšni so naši nasprotniki. (Res je! Dobro!)

K marg. št. 1. o c. kr. nižji gimnaziji v Kranji stavi posl. Žitnik v imenu odseka nastopno resolucijo:

1.) Visoki zbor vzemi iz nova z obžalovanjem na znanje, da visoko c. kr. naučno ministerstvo ne blagovoli uvaževati tolikrat ponovljenih prošenj za obstanek Kranjske gimnazije in eventuelno nje razširjenje na vseh osem razredov.

2.) Deželnemu odboru se iz nova naroča, da ponovi svojo prošnjo zaradi otvorjenja in razširjenja

Marg. št. 2.—5. o slovenskem jeziku na c. kr. pripravnicah za učitelje in učiteljice, o laborantu na realki, o višji dekliški šoli in o višji dekliški šoli pri Uršulinkah vzamejo se na znanje.

K marg. št. 6. o plačilu za verski pouk na javnih ljudskih šolah poudarja poročevalec nekatere nedostatke in stavi nastopno resolucijo:

1.) Visoki deželni zbor naj vzame to poročilo na znanje.

2.) Deželnemu odboru se naroča, naj primer-nim potom posreduje pri c. kr. deželnem šolskem svetu, da verski učitelji v smislu sklepov c. kr. deželnega šolskega sveta, storjenih na podlagi zakona z dne 5. decembra 1889, redno dobivajo svoje nagrade, oziroma odškodnine za pot in da se zaostale odškodnine, oziroma remuneracije izplačajo. — Vsprejme se.

Dalje stavi še nastopno resolucijo, ki se tudi vsprejme:

Deželnemu odboru se naroča, naj iz nova pri c. kr. deželnem šolskem svetu stori potrebne korake, da se ljudska šola uredi povsod na podlagi verskega izpovedanja in z izključno materinim učnim jezikom, in da se pridobi za to potrebno učiteljsko osebje, naj se naše učiteljske v smislu deželnozbornskega sklepa, storjenega v 9. seji dne 5. novembra 1889, primerno organizuje.

Marg. št. 7.—11. o slovenskih knjigah za ljudske šole, o pouku za slovenske otroke na nemških ljudskih šolah v Kočevji, o J. Poklukarja ustanovi, o knjigi „Postojinsko okrajno glavarstvo“ in o razvrstitvi učiteljskih služb vzamejo se na znanje.

Ob polu 10. uri zaključil je deželni glavar večerno sejo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 13. aprila.

Goriški deželni zbor

dovolil je v včerajšnji seji za nakup glavinskih delnic, izdanih v zgradbo lokalne železnice Tržič-Ronki-Červinjan — 50.000 gld. ter ukrenil storiti potrebne korake za zgradbo normalnotirne lokalne železnice iz Gorice v Ajdovščino. Deželni zbor je nadalje tudi sklenil, da je kupiti za 50.000 gld. glavinskih delnic, ako se realizuje projektovani parni tramvaj po Furlaniji. Koncem sejo interpeloval je posl. dr. Gregorčič zaradi odpusta posl. Spinčič. Zasedanje se je na to zaključilo s trikratnimi Slava-klici presvetlemu cesarju.

Deželni zbor Tržaški.

V zadnji seji deželnega zbora Tržaškega vsprejela se je resolucija, naročajoča deželnemu odboru, naj stori potrebne korake za varstvo domače vinoreje, zlasti naj skrbi, da se bodo znižali železniški tarifi za prevažanje vina in vračanje praznih posod in da se poviša davek na piva tako, da bode vsaj tolikšen, kolikerkšen je davek na vino. Vsprejela se je tudi resolucija, naj vlada čim prej mogče dožene potrebna pogajanja in izda koncesija za vodovod, napeljan iz Reke. Deželni zbor vsprejel je še zakon o varstvu ptičev ter potem svoje zasedanje sklenil s trikratnimi Slava in Eviva-klici na presvetlega cesarja.

Deželni zbor češki.

V ponedeljek prišlo je v razpravo poročilo glede subvencije Dunajske češke šole „Komensky“. V odseku glasovali so veleposestniki proti subvenciji. Grof Harrach se je odločno potozal za subvencijo. Navedel je, koliko sovražnikov ima ta šola, da ne dobiva od deželnega zbora dolenjeavstrijskega nikake podpore, dočim se iz deželnih sredstev plačujejo velikanske svote za razne tuje zavode. Navzlic toplemu priporočilu ni obveljal ta predlog; veleposestniki in Nemci glasovali so proti njemu in isto tako zvezali so se Nemci z mrzkimi jim veleposestniki tudi pri glasovanju o predlogu poslanca dr. Podlipnega, da je dovoliti podpore samo šolam, če se v njih sprejema mej učence samo take dečke, oziroma deklice, katere so večje učnega jezika. — Nemci in veleposestniki, to so najnovejši pajdaši v deželnem zboru češkem. Schöne Seelen finden sich!

Dolenjeavstrijski deželni zbor

vsprejel je po večdnevni izredno strastni razpravi zakonski načrt o preskrbljevanju siromakov. Pri tej razpravi pokazalo se je zopet jasno, da so mej liberalno večino in konservativno-protisemitsko opozicijo res načelna gospodarska nasprotstva, katerih ni moči premostiti. Zastopniki veleposestva, mest in trgov ter trgovinskih zbornic usilili so kmetskim občinam zakon, o katerem se sicer še ne da izreči definitivna sodba, kateri pa utegne veliko siromaštvo zlasti na deželi venderle nekoliko olajšati, in sicer na troške bogatašev. Z druge strani je pa tudi gotovo, da bode komplikovana uprava, katere se bode uvedla, veljala silne novce, da pa ne bode posebno uspešno delovala, ker je zasnovana v zmislu starega

Vnanje države.

Francosko ministerstvo

uteklo je srečno prvi veliki nevarnosti. Pri razpravi o vladnih tirjavah za Dahomey, unela se je dolga in rezka debata. Skrajni radikali očitati so vladi, da je povsem nesposobna voditi upravo kolonij in predlagali, naj se dovoli za kolonije namestu od vlade zahtevanih 3 milijonov, tisoč frankov manj, samo da se ji izrazi nezadovoljnost. Konservativni poslanci pridružili so se to pot radikalcem. Tudi oni so napadali vladno kolonijalno upravo in zahtevali spremembe. V izraz nezadovoljstva naj se pa vladi dovoli stotisoč frankov več, kakor je zahtevala. Vlada je zahtevala, da ji zbornica izreče zaupanje svoje, kar se je tudi zgodilo z 38 glasovi večine.

Boj zoper anarhizem.

Zadnji atentati francoskih dinamitarov in energično postopanje francoske vlade proti anarhizmu, tujim in domačim, to je napotilo Franciji sosedne države, zlasti Špansko in Belgijo, da so zahtevali, naj obvesti francoska redarstvena uprava dotične dežele o vseh iz Francije iztiranih anarhistih. Francoska vlada storila je pa še drug korak; začela je dogovore z vsemi večjimi državami evropskimi glede mejnarodne organizacije boja proti mejnarodnim sovražnikom sedanjega reda, anarhistom. Ob uspehu tega gotovo vелеvažnega koraka se še nič ne vé, zanimivo pa je, da Berolinski listi nič kaj prijazno ne govoré o tem projektu.

Domače stvari.

— („Laibacher Zeitung“) se v včerajšnjem listu prepira s celo vrsto časopisov. Vidi se jej zopet potrebno, da pred nemškimi, strankarski izzivajočimi glasili opravičuje našega gospoda deželnega šefa. To smo v resnici že jako dalječ, če se vsaka časniška rasa s polno uradno resnostjo iz Ljubljane preganja! In včeraj se je to zgodilo na način, kateri mora pri dotičnih nemških listih obujati glasen smeh, pri nas v deželi pa — indignacijo. Proti „D. Ztg.“ nastopa namreč naš uradni list s korekturo, da se gospodu deželnemu predsedniku kot vladnemu zastopniku v deželnem zboru ni bilo zagovarjati proti večini, ampak le: „gegen die zwei jüngsten oder wenigstens nur gegen zwei sehr junge unter den slovenischen Abgeordneten.“ Torej še „zelo mlad“ je mož, katerega je svojim poslancem izvolilo stolno mesto dežele, še „zelo mlad“ tist mož, katerega sta v deželni zbor poslali mesti Kranj in Loka! Takó si drzne uradni list bagatelizovati in psovati dva moža, katera je bilo s svojem zaupanjem odlikovalo prebivalstvo naših mest, katera sta kot zastopnika svojega naroda ravnokar v deželnem zboru izpolnila svoje svete dolžnosti! No, lepe pojme ima ob ustavi naš uradni list, in krasen „bon ton“ mora vladati mej plemiči tukajšnjega tiskovnega „biróa“! S takimi sredstvi se dá zagovarjati le jako slaba stvar. Ta utis je morala napraviti včerajšnja obramba v uradnem listu pri nemško-liberalnem občinstvu, v našem pa je le pomnožila utis besed, s katerimi je poslanec dr. Tavčar slikal del obojja v tukajšnjem glavnem političnem uradu. Sapienti sat! — Tudi današnja „Laibacherica“ se prepira in sicer z našim listom zaradi predvčerajšnjega uvodnega članka, ki je donesel posnetek dr. Tavčarjevega govora. Uradni list bi rad imel dokazov za naše, odnosno doktor Tavčarjeve trditve. Ustregli smo mu, naj čita namreč poslanca dr. Tavčarja govor, ki je od besede do besede na uvodnem mestu našega današnjega lista!

— (Mestne volitve Ljubljanske.) Včerajšnji „Slovenec“ zadira se prav po nepotrebnem v gosp. M. Kuncu zaradi opazke, katero je stavil v nedeljo na volilskem shodu glede kompromisa. Gosp. Kunc svojih misli sicer ni nadalje razvijal, a navzlic temu razumeli so ga zbrani volilci. Ker je obstanek „Katoliško-političnega društva“ g. Kuncu prav dobro znan, označil je s svojo opazko na najdiskretniji način to, da ni to društvo niti jedino, niti odločilno sklepati kakega kompromisa. Da je to istina, vedo pa gotovo tudi gospodje pri „Slovencu“, — čemu torej taka silna jeza?

— (Veliki teden.) Red cerkvenih opravil ta teden v stolni cerkvi Ljubljanski je naslednji: Danes v sredo ob 4. uri pričeli so v stolni cerkvi lamentacije, katere pojó bogoslovci tudi v četrtek in petek ob isti uri. V četrtek ob 9. uri se prične slovesna sv. maša ob asistenci vsega stolnega kapitelja, mej njo pristopijo vsi duhovniki, bogoslovci in verniki k sv. obhajilu, katero bode delil knezoškof dr. Missia. Po končani slovesni maši razgrnejo se altarij in blagoslovi se krizma in sveto

olje, potem pa bode knezoškof 12-terim starčkom umival noge. Potem pogosti knezoškof starčke v svoji palači v slavnostni dvorani, kamor je pristop občinstvu dovoljen. V petek ob 9. uri zjutraj čita se trpljenje Kristusovo, potem se razgrne sv. razpelo, pred katerim bode „adoratio“. Po blagoslovljenji prenese se Najavetejše v Božji grob. Konečno je nemška postna pridiga. V soboto zjutraj blagoslovi se ogenj in voda in potem se služi slovesna sv. maša. — V družih cerkvah vrše se ta opravila uro preje. — Popoldne v soboto so slovesne procesije ustajenja in sicer: Ob 3. uri popoldne pri uršulinkah, ob 1/4 4. uri pri očetih frančiškanih, ob 4. uri v stolni cerkvi, ob 1/2 5. uri pri sv. Petru ob 5. uri v Trnovski fari, ob 6. uri pri sv. Jakobu in pri usmiljenih sestrach v bolnici. V nedeljo zjutraj ob 4. uri praznuje se ustajenje v cerkvi Jezusovega srca. Ako bode vreme neugodno vrše, se cerkvene slavnosti v notranjih prostorih cerkva.

— (Objava.) C. kr. poštni in brzojavni urad v Ljubljani naznanja: Da se olajša strankam te dni vsprejemanje dohajajočih poštinih pošiljatev, ostane tovarno-poštni oddajni urad zadnje tri dni velikega tedna tudi čez poldne od 12.—2. ure torej od osmih zjutraj do šestih zvečer neprenehoma odprt.

— (Ogenj na Golovci.) Včeraj popoldne proti 5. uri naznanil je čuvaj na Gradu po telefonu, da gori na Golovci velik kos novo zasajenega gozda. Zažgali so bili tam vedreči cigani, kateri so zbežali, ko se je ogenj unel. Blizo bivajoči prebivalci so ogenj hitro pogasili, tako da ni bila pomoč gasilnega društva potrebna.

— (Iz trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.) C. kr. trgovsko ministerstvo je naznanilo trgovski in obrtniški zbornici, da se bode mejnarodna električna razstava v Moskvi otvorila dne 1. junija t. l., da se bodo pa tuji razstavni predmeti vzprejemali do 1. julija t. l. — Nadalje je c. kr. trgovsko ministerstvo naznanilo zbornici sledeče: Glede uporabe francoske minimalne tarife za blago, ki prihaja iz onih dežel, katerim se — kakor Avstro-Ogrski — pri uvozu v Francijo dovoljuje ta tarifa, odredilo je Francosko glavno carinsko ravnateljstvo z dnem 1. februarja 1892, da je tako blago praviloma le tedaj ocariniti po minimalni tarifi, ako se dotične pošiljatve uvažajo v Francijo ali direktno, ali transito iz kake dežele, za katere blago se tudi dovoli uporaba Francoske minimalne tarife. Tako je glede Avstro-Ogrske pri pošiljativah blaga preko Nemčije ali Švice. Glede pošiljatev, namenjenih preko Gorenje Italije v Francijo, odredilo je Francosko glavno carinsko ravnateljstvo, da ostane izjemoma še nadalje v veljavi do 1. februarja 1892. veljavna naredba, po kateri se takim pošiljativam, ako gredo v plombiranih vagonih preko Gorenje Italije in se ne prekladajo na ondotnih železnicah, dovoljujejo tudi postavki dogovorne (minimalne) tarife.

— (Častnim občanom) volil je občinski svet Tržiški v svoji zadnji seji gospoda Karla Pokornega, vrhovnega poštnege ravnatelja v Trstu, in sicer za njega zasluge, katere si je stekel za to, da se je pošta v Tržiči poddržavila.

— (Iz Gorenjega Logatca) se nam piše: Dne 10. t. m. vršila se je pri nas volitev župana, njegovega namestnika in svetovalcev. Županom izvoljen je bil jednoglasno trgovec in posestnik gospod Karol Puppis, namestnikom posestnik g. Janez Kobav, a svetovalci gg.: Mihael Gostiša, Andrej Marinko in Janez Rihar. — Gosp. Puppis bil je sedaj že dvakrat zaporedoma voljen županom, — dokaz, da občani spoznavajo njegove zasluge in da z zopotno izvolitvijo hočejo pokazati, kako čislajo moža, ki jim modro gospodariti.

— (Škof Khan pa Slovenci.) Piše se nam s Koroškega: Cesar smo se bali, jelo se je polagoma uresničevati. Kapelan, gosp. Fr. Stingl, rodóm Čeh, ki si je s precejšnjim trudom in marljivim svojim učenjem vrlo dobro priučil slovenskega jezika z namenom, da bode služboval v Slovencih, premeščen je nenadoma iz slovenskih Sveč daleč gori na gorenje Koroško v trdo nemški Stall. Komentara menda ni treba! Zdaj naj pa še kdo reče, da je nam Slovencem na Koroškem cerkvena oblast naklonjena in da nas očetovski ljubi. Lehko bi stopili z mnogimi dokazi na dan, kako se nam nekaj časa sem tudi od te strani mečejo polena pod noge, ali prilika bode prišla, ko nam bode mogoče o tem obširneje govoriti. Kakor se kaže, čas ni več daleč,

ko se bodo začeli slovenski duhovniki, kar jih je še odločnih v svojem národnem prepričanju, preganjati in po nemških krajih nastavljati; mej Slovence pa se bodo urinili taki Nemci, ki so se za silo naučili par stavkov in germanizacija poganjati bode začela bujno svoje cvetje tudi v cerkvi. Saj je vsakemu Slovincu na Koroškem dobro znano, kako je našemu škofu nemška propoved pri srcu in kako rad se skriva v žagrad, kakar se kje na deželi slovenski pridiguje. Velika sreča je le to, da se slovenska zavest tudi pri nas na Koroškem čedalje bolj širi in zadobiva že moč, katere ugonobiti ne bode več mogoče niti škofu Khanu niti njegovemu nemškemu kancelarju. K—č.

— (Osobne vesti.) Župana Celovškega g. dr. Glöcknerja, zadel je preteklo soboto, ko se je hotel podati k seji dež. zbora, mrtvoud, da se je zgrudil brez zavesti. Še le čez nekoliko ur se je zopet zavedel, Zdaj se počuti nekoliko bolje.

— (Slovenske šole na Koroškem.) Prošnje za slovenske šole poslalo je ministerstvo v Celovec na c. kr. deželni šolski svet, da jih reši. Da jih ta odbija kar po vrsti, to se razume žalibog samo ob sebi. In tako se zopet ne bode ustreglo toliko upravičeni želji koroških Slovencev po naravno urejenih ljudskih šolah in se bode nadalje širilo ponemčevanje!

— (Nemški „Schulverein“ na Koroškem.) Kako deluje to zloglasno društvo povsod in posebno pa ob mejah slovenstva, znano je. Zdaj se je ustanovila v Hanovru podružnica „Schulvereina“, ki bode svoje novce pošiljala samo na Koroško, ker je menda nemštvo tam bolj v nevarnosti! Da nemštvo na Koroškem ni prav v nikaki nevarnosti, to ve pri nas vsak otrok, pač pa se hoče s pomnoženim šulferajnskimi delovanjem zadušiti zadoji sled slovenstva na Koroškem in ponemčiti vse, kar je še slovenskega, potem bode nemštvo varno!

— (Hranilnica in posojilnica v Črni na Koroškem) imela je v prvem upravnem letu 1891 denarnega prometa 30.101 gld. 36 kr., rezervni zaklad znaša 120 gld. 31 kr., čistega dobička je bilo 9 gld. 79 kr. Hranilne uloge se vsprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga, in se obrestujejo po 4 1/2 %. Posojila se dajejo proti 5 1/2 % samo zadružnikom. Uradni dan je vsako nedeljo od 1/2 na 3. do 4. ure popoldne.

— (Hranilnica in posojilnica za Sinčoves na Koroškem) imela je v preteklem letu 1891. denarnega prometa 54.523 gld. 14 kr., rezervni zaklad znašal je 193 gld. 58 kr., čistega dobička je bilo 278 gld. 33 kr. Zadružnikov bilo je koncem leta 207. Tekom leta jih je pristopilo 132, kar je najbolji dokaz, da se zavod lepo razvija in da bode, kakor vsi drugi jednaki zavodi, prav blagodejno uplival na napredek slovenskega prebivalstva na Koroškem.

— (Iz Opatije.) Čitalnica „Zora“ v Opatiji in društvo „Bratimstvo“ iz Voloske priredita dne 18. t. m. v novi dvorani „Zore“ v Opatiji zabavni večer s plesom. Sodeloval bode tudi tamburaški zbor pevskega društva „Jadranska Vila“ iz Sušaka. Predstavljala se bode igra „Ludnica na prvom katu.“

— (Tatinski sestri.) Marija Perič iz Brestovice pri Komnu služila je v Trstu ter svojemu gospodarju ukradla raznih rečij, vrednih več kakor 20 gld.; sestra njena, Rozalija Perič, služujoča pri nekem zdravniku, pa je svojemu gospodarju vzela iz zaprte omare 50 gld. in raznih drobnjav. Sestri sta posestnici majhne hišice v rodni svoji vasi ter sta z ukradenimi denarji plačali dolg, uknjižen na njiju posestvo. Okradena gospodarja sta tatinski sestri ovadila redarstvu.

— (Častito p. n. občinstvo) opozarjamo na današnje oznanilo g. F. S. Rojnika.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Zagreb 12. aprila. Opozicijski listi protestujejo proti izjavi grofa Batthyanya, da je imenovan tudi guvernerjem hrvatskega primorja. Če se tak hrvatsko državno pravo žaleč odstavek nahaja v dekretu, mora deželni sabor hrvatski proti temu protestovati.

Praga 12. aprila. Člani komisije za razdelitev okrajev so sklicani za 25. t. m. Torej bode navzlic nasprotstvu Staročehov in veleposestva komisija nadaljevala svoje delovanje.

Peterburg 12. aprila. Višnjegradske se je zdravje v toliko zboljšalo, da je danes pisal prošnjo na carja, da mu dovoli daljši odpust. Čez poletje namerava Višnjegradski podati se v inozemstvo.

Peterburg 12. aprila. Stanje Giersovo se je pohujšalo. Bolnik imel nemirno noč in je oslabil.

Beligrad 12. aprila. Skupščina končala je danes zasedanje. Govori se, da se bode sklicala velika skupščina.

Bukurešt 12. aprila. „Romanul“ poroča, da se hoče kralj odpovedati v korist prestolonasledniku in da kraljica neče vrniti se v Rumunijo zaradi znane afere Vacarescu.

Bern 12. aprila. Zagotavlja se, da bode trgovinska zveza z Italijo se dognala in stopila v veljavo 1. julija.

Nizza 12. aprila. V kazini v Monte-karlu našli so zaboječek z dinamitom. Užigalna nit je bila ugasnila. Tudi v neki igralni sobi našli so mnogo dinamita. Navzlic prikrivanju zvedelo se je za stvar in je mnogo tujcev odpotovalo.

Dunaj 13. aprila. Cesar vrnil se je zjutraj iz Monakovega.

Dunaj 13. aprila. Četrtnemško-avstrijski srednješolski shod pričel zborovati. Udeležencev 300. Naučnega ministra zastopa dvorni svetnik Wolf.

Luksemburg 13. aprila. V vagonu tovrnega vlaka došlega po noči iz Bruselja našli so dve težki bombi. Kako so prišle notri, neznano. Policija preiskala ju.

Izjava in prošnja.

Nepovoljna sicer, pa zaslužena ocena dijaškega lista „Vesne“ je provzročila nekaj prav neprijetnih stvari.

Obsojuje se slovenska mladina na Dunajskem vseučilišču in sumnici se celó odbor „Podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaji“. Zatorej je podpisani odbor „Podpornega društva“ prisiljen izjaviti, da ni v nobeni zvezi z omenjenim listom in da mej izdavitelji imenovanega lista tudi ni noben podpiranec. Vsebine in pisave „Vesne“ pač mu ni treba vnovič obsojati, ker je ta list že tako bil obsojen v slovenskih listih. Samó to izjavlja podpisani odbor, da je krivično, zaradi pregreškov nekaterih obsojati vso Dunajsko akademsko mladino. Veliki večini slovenskega dijaštva na Dunaji se gledé na marljivost in moralnost ne more očitati ničesar. Ako kedó v svojih študijah zaostane, tega je krivo največ to, da ni imel o pravem času dovoljne podpore in primerne zasluga.

Odbor „Podpornega društva“ ni mogel v zadnji seji dne 9. aprila deliti nikakoršnih podpor. Zakaj? Po oceni „Vesne“ v raznih listih so se z darili oglasili samo nekateri Dunajski Slovenci, iz domovine pak so podpore skoraj popolnoma prenehale.

Tako je torej zaslužena obsodba „Vesne“ najbrldežeje zadela one, ki pri vsem podjetju še udeleženi niso.

Podpisani odbor prosi tedaj vse rodoljube v domovini: Usmilite se marljivih, revnih in res moralnih slovenskih visokošolcev na Dunaji! Ne dajte, da bi vsled nepremišljenega podjetja posameznikov zadela najbrldežeja osoda nedolžne dijače, ki po svojih dosedaj pokazanih krepostih dajejo naši domovini najboljše up.

Za odbor „Podpornega društva“ za slovenske visokošolce.

Na Dunaji, dne 12. aprila 1892.

I. Navratil,
predsednik.

Janez Jereb,
tajnik.

Razne vesti.

* (Škofovski jubilej papeža.) Dozdaj osnovali so se v 80 italijanskih mestih odbori za slavnost petdesetletnega škofovskega jubileja papeževga. Na stroške italijanske vlade se bode popravila cerkev sv. Lorenca v Rimu, v kateri je bil papež posvečen za škofa.

* (Guy de Maupassant.) Zdravje slavnega francoskega pisatelja zboljšalo se je v toliko, da se je skoro za gotovo nadejati, da okreva popolnoma. Sprehaja se vsak dan po vrtu zavoda in sme vsprejemati po jedenkrat na teden nekatere prijatelje. Čitati še ne sme, a tega tudi ne zahteva. Pred nekaterimi dnevi zahteval je, da se mu dá pisalna priprava. Hotel je načrtati snov novega romana. Se ve da se njegovi želji ni ustreglo. Jed mu gre v slast in spanje je trdno.

* (Zmrzlo meso.) Francoski vojaški strokovnjaki delali so poskuse z zmrzlim mesom, ki se hoče uvesti pri vojski za čas vojne. Poskusi so pokazali, da zmrzlo meso ne izgubi nič tečnosti, če se potem kuha. Tako zmrzlo meso prevaža se lahko štiri dni dalje pri največji vročini, ne da bi se kaj pokvarilo. Tudi se lahko hrani 8 mesecev v kletih, napolnjenih z ledom ali v ledenicah. Francoska vojska bode imela bode takega mesa v vseh večjih trdnjavah. Za zgradbo primernih ledenic določilo se je 4¹/₂ milijonov frankov.

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji
za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta
2 gld. 30 kr.; za četrto leta 1 gld. 15 kr.

Tujci:

12. aprila.

Pri **Matičih**: Linhart, Lahn, Polaček, Fisch, Burekhard z Dunaja. — Kulini iz Prage. — Kalan iz Kočevja. — Pramberger iz Zagreba. — Ambróz iz Pulja. — Welikajne iz Gradca.

Pri **Stonu**: Böhm, Kohn z Dunaja. — Leder, Biderman iz Gradca. — Prašnikar iz Kamnika.

Umrli so v Ljubljani:

10. aprila: Uršula Jerom, delavka, 21 let, Pred Konjušnico št. 12, jetika.

11. aprila: Franca Marinka, poštreškova hči, 12 let, Kladezne ulice št. 3, jetika.

12. aprila: Ivan Tomšič, učitelj sin, 2³/₄ leta, Meštni trg št. 23, laryngitis crouposa.

V deželni bolnici:

11. aprila: Helena Habič, gostija, 70 let, marasmus. — Elizabeta Wohlgemuth, gostija, 85 let, marasmus.

Dunajska borza

dne 13. aprila t. l.

	včeraj	danes
Papirna renta	95.—	94.95
Srebrna renta	94.50	94.40
Zlata renta	110.75	110.70
5% marcna renta	102.75	102.60
Akcije narodne banke	982.—	983.—
Kreditne akcije	310.—	311.75
London	118.90	118.95
Srebro	—	—
Napol.	944 ¹ / ₂	944 ¹ / ₂
C. kr. cekini	5.63	5.65
Nemške marke	58.17 ¹ / ₂	58.25
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	139 gld. — kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	183
Ogerska zlata renta 4%	108	45
Ogerska papirna renta 5%	101	75
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	122
Zemlj. obč. avstr. 4 ¹ / ₂ % zlati zast. listi	116	50
Kreditne srečke	100 gld.	192
Rudolfove srečke	10	22
Akcije anglo-avstr. banke	120	147
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	240	50

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
12. aprila	7. zjutraj	731.0 mm.	2.0° C	sl. svz.	jasno	
	2. popol.	729.2 mm.	16.6° C	sl. jzh.	jasno	0.00 mm.
	9. zvečer	728.7 mm.	8.9° C	sl. jzh.	jasno	

Srednja temperatura 9.2°, za 0.1° pod normalom.

Hišni oskrbnik

se najame v hiši št. 16 v Gradišču; povpraša se v odvetniški pisarni. (382—4)

Učenca

veščega slovenskega in nemškega jezika, vsprejme takoj

J. Razinger

(390—3)

sedlar, na Poljanah št. 26.

Ivan Modic v Novi vasi

proda

(401—3)

hišo v Dragi

v Kočevskem okraju. V hiši je gostilna in prodajalnica. Pogoji za prodajo so prav ugodni. Hiša se dá eventuelno tudi v najem. Več je izvedeti pri lastniku.

Diurnist

z dnino 1 gld. 50 kr. se vsprejme v neko pisarnico v Gradcu takoj. Znati mora nemški in slovenski jezik v besedi in pisavi popolnoma in imeti mora izpisano, lahko čitljivo pisavo. Nadaljni pogoji so: Biti mora umen in nagel delavec, neomadeževane preteklosti, nezadolžen, vojašine prost, neozujen in popolnoma zdrav. V slučaju posebne porabnosti in izbornega zadržanja ima do-tičnik upanje, da se nastavi stalno s pravico do pokojnine.

Prošnje v nemškem in slovenskem jeziku s pre-pisi spričeval poslati je pod 201.191 v Gradcu, poste restante. (377—3)

Jos. Levc

trgovec

(406—2)

pri mesar. mostu v Ljubljani

priporoča častitemu občinstvu

pristni ribniški krompir
in fižol za seme.

Kupuje tudi vsakovrstne poljske pridelke in rastline po najvišji ceni.

Zahvala.

Častitemu p. n. občinstvu se uljudno zahvaljujem za mnogobrojni obisk, kakor tudi za preplačila, katera je darovalo slavnostno pri razstavi cvetic; posebno se zahvaljujem slavnemu vodstvu društva „Kazino“ za brezplačno porabo prostorov. Ob jednem priporočam se častitemu p. n. občinstvu za daljše zaupanje in cenjena naročila, katera bodem vselej točno in po nizki ceni izvrševal.

Z vsem spoštovanjem

Fr. Herzmansky

Gradišče št. 10.

(433)

F. S. ROJNIK

trgovec s specerijskim blagom

na voglu Križevniškega trga in Gospodske ulice v Ljubljani

priporoča častitemu p. n. občinstvu

za Velikonočne praznike

svojo veliko zalogo najboljše vrste blaga, kakor:

sladkor, kavo, riž, rozine, civebno grozdice

(Weinbeer) itd. po najnižji ceni. — Naznanjam tudi, da sem upeljal v svojo zalogo z dnem 1. aprila t. l.

vse vrste mok

katere priporočam po najnižji ceni.

(420—2)

Zunanja naročila se hitro in ceno izvršuje.

Podpisanec se usojam naznaniti visokočastitemu občinstvu, da sem prevzel

zdraviško restavracijo v Kamniku

in da jo otvorim

na Velikonočno nedeljo, dne 17. aprila t. l.

Zagotavljam, da bodem točil izborna vina najboljnih vrst, izvrstno marcno pivo in postregel z ekskvizitnimi jedili, prosim obilega obiskovanja.

Z odličnim spoštovanjem

(407—1)

J. MAYR.

Zmerne cene!

Zmerne cene!

Nov fotografični ateljer

na Marije Terezije cesti št. 5

otvori se dne 17. t. m.

Fotografira se vsak dan od 9. ure dopol. do 5. ure popol.

Uporabljajo se najboljše priprave. — Delo se izvršuje najprospejše. — Ozira se na najnovejšo iznajdba te stroke.

Posebnosti: Skupine in slike iz življenja (Genre-slike). Hipno fotografiranje. Povečanje do naravne velikosti.

Vreme ne upliva!

Za mnogobrojni obisk se najljudneje priporoča

Jožef Armič.

(426)

Leopold Kostelac

črevljar

(399—2)

Židovske ulice št. 5 v LJUBLJANI.

priporoča se

častitemu p. n. občinstvu za izdelovanje **moških, ženskih in otroških obuv** iz dobrega usnja, lepega dela in po nizki ceni.

Zahvala.

Ker zaradi mnogega drugega posla z današnjim dnem preneham gostilničarski obrt, zahvaljujem se tem potem vsem častitim p. n. prijateljem in gostom za obilo obiskovanje in naklonjenost ter jim izrekam najsrčnejšo zahvalo.

Josip Pance

preje gostilničar v Trubarjevih ulicah št. 1 v Ljubljani.

(429)

Ravnokar izišla je knjiga in jo imamo na prodaj.

Dr. Romih Tomaž

(393—3)

Obrtno knjigovodstvo

s kratkim poukom o menicah.

Cena vezani knjigi 1 gold. — po pošti 10 kr. več.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigarna v Ljubljani, Kongresni trg.

MAGGI JEVA zabela za juhe
se dobiva pri Ivanu Luckmann-u. (20-20)

Alojzij Vanino

Židovske ulice — Ljubljana

(prej zlatar Kapsch)

priporoča čast. p. n. občinstvu svojo veliko zalogo

nožev in škarij

vsake vrste iz najfinejšega angleškega jekla.

Večje škarje za obrtnike, šivilje in manufakture ima zmiraj v veliki množini v zalogi. Priporoča se na izvršitev vseh v njegovo stroko spadajočih del, kakor brušenje britev, likanje in brušenje kirurških instrumentov itd. itd. (391—3)

Na najnovejši in najboljši način

umetne

(228—11)

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel,

poleg čevljarskega mostu, v Köhlerjevi hiši, I. nadst.

Restavracija

nasproti

kolodvorske postaje južne železnice na **Rakeku**
oddaja se od 1. maja t. l. v najem ali pa na račun.

Pojasnila daje lastnik hiše **Andrej Zakotnik**, restavratör na železniški postaji v **Potočju**. (423—1)

Franc & Melhior Bremc

ključarja in izdelovatelja tehtnic

v Ljubljani, Čevljarske ulice 3 (na dvorišču).

Priporočava slav. občinstvu in stavbenim podjetnikom svojo dobro urejeno

ključavničarsko delavnico

(257—9)

v kateri izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela točno, vestno, trpežno in po najnižjih cenah. Priporočava se tudi za izdelovanje vsake vrste **novih tehtnic**, kakor tudi za popraviljanje vseh v najino stroko spadajočih del, kakor **železna vrata za cerkve in pokopališča, omrežja, ograje**, mnogovrstna lepa in trajna **štedilna ognjišča** itd. — Zunanja naročila se hitro in točno izvršujejo.

**V najem se odda
gostilna**

na dobrem prostoru in proda tudi vsa gostilničarska oprava, vse v dobrem stanju in za zelo ugodno ceno.

Natančneje izve se

(408—2)

v Ljubljani, Trubarjeve ulice št. 1 (Bahovčeva hiša).

Krasni uzorci za zasebne kupce zastoj in frankovano.

Knjiga uzorcev za krojače nefrankovano.

Blago za obleke.

Peruvije in dosking za č. duhovščino, predpisano blago za o. kr. uradnikov uniforme, tudi za veterane, ognjegase, telovadce in za livreje, sukno za billarde in igralne mize, nevaljano sukno, tudi nepremočljivo, za lovške suknje, pralno blago, potne ogrinjače od gld. 4 do gld. 14 itd. — Kdor hoče imeti hvalovredno, pošteno, trdno, čisto volneno sukno, ne pa cenene ounjne, kakor jih prodajajo kramarji od hiše do hiše in katere niso vredne, da se plača zanje krojaču za delo, obrne naj se do

Ivana Stikarofskega v Brno.

Permanentna zaloga sukna za več kakor 1/2 milijona gld.

Največja razpošiljalnica na kontinentu.

V svarilo! Svarim p. n. publiko pred tvrdkami, katere priporočajo „ostanke“, „coupons“ po 3-10 m dolge in takozvane „odrezke“ za salonske obleke. Sleparsivo se vidi že iz tega, da so ti odrezki jednako dolgi, kajti taki odrezki se sestavljajo iz nemodernih, pohabljenih in nerazprodanih komadov. Ta zanikarna roba, katero kupijo te tvrdke iz druge in tretje roke, je vredna komaj tretjino svoje cene. Razpošiljam samo po povzetju, za več kakor 10 gld. frankovano. — Dopisovanje v nemškem, ogerškem, češkem, poljskem, italijanskem in francoskem jeziku. (235—10)

Najboljše in najcenejše toaletno milo.

Najboljše milo za

varstvo kože

je vsled priporočila medicinskih avtoritet novo upeljano

Doeringovo milo s sovo.

To je ugodno, nevtravno in ne ponarejeno

toaletno milo prve vrste

je ugodne vonjave in eminentnega upliva na

voljnost in lepoto kože

ter naredi in vzdrži fino polt.

Ker je povsem neškodljivo in nerezko, priporočajo zdravniki Doeringovo milo s sovo materam za umivanje dojenčev in otrok najtopleje.

Osebe jako občutne, grapave ali trde kože, ne morejo dobiti ugodnejšega in boljše mila, kakor je Doeringovo izbrano toaletno milo.

Kot znamenje za pristnost utisnjena je vsakemu komadu pristnega Doeringovega mila varnostna znamka, sova, odtod imenovanje Doeringovo milo s sovo. V. (357—1)

Dobiva se po 30 kr. komad pri:

Avg. Auer, lekar Grötschel, Ant. Krisper, Ed. Mahr, Mayr-jeva lekarna „pri zlatem jelenu“, Piccoli-jeva lekarna „pri angelju“. Generalno zastopstvo za Avstro-Ogersko: **A. MOTSCH & Co.**, Dunaj, I., Lugeck 3.